

BUDÚCI KONCERT

Utorok 10. decembra 1963 o 19.30 hod. v I. poradí
Streda 11. decembra 1963 o 19.30 hod. v II. poradí
Nedeľa 15. decembra 1963 o 10. hod. v III. poradí

SMETANA: LIBUŠA. PREDOHRA

BEETHOVEN: KONCERT PRE HUSLE A ORCH.

ČAJKOVSKIJ: TALIANSKÉ CAPRICCIO

BORODIN: POLOVECKÉ TANCE

Dirigent: ZDENĚK BÍLEK

Sólista: MILAN BAUER

Spoluúčinkuje Spevácky sbor Slov. filharmónie

K-13*31148 — ZT 41, 4300-63

V spolupráci s redakciou „Večerníka“

Koncert pre závody

v rámci „Mesiaca československo-sovietskeho
priateľstva“

II. KONCERT CYKLU
„OD VALČIKA PO SYMFÓNIU“

DIRIGENT
ZDENĚK BÍLEK

SÓLISTKA
GALINA BARINOVA, SSSR
zaslúžilá umelkyňa RSFSR

Sprievodné slová
Dr. Konrád Neumann

Patronát nad koncertom prevzali
CHEMICKÉ ZÁVODY JURAJA DIMITROVA, n. p.
Bratislava

a
ZÁVODY MEDZINÁRODNÉHO DŇA ŽIEN, n. p.
Bratislava

Bratislava 12., 13. a 17. novembra 1963

SLOVENSKÁ FILHARMÓNIA

NOSITEĽ RADU PRÁCE

MICHAIL IVANOVICH GLINKA

RUSLAN A LUDMILA. PREDOHRA

PIOTR ILJIČ ČAJKOVSKIJ

KONCERT PRE HUSLE A ORCHESTER

D dur, op. 35

Allegro moderato
Canzonetta. Andante
Allegro vivacissimo

NIKOLAJ RIMSKIJ-KORSAKOV

ŠEHEREZÁDA

Symfonická suita, op. 35

Galina Barinová začala ako štvorročná hrať na husliach, ako osemročná už verejne vystupovala. V r. 1927 úspešne absolvovala leningradské konzervatórium a v hudobnom vzdelaní pokračovala v Paríži, u vynikajúceho francúzskeho huslistu Jacquesa Thibauda. Od r. 1933 sa zúčastnila radu husľových súťaží, kde získala množstvo diplomov, cien a titulov. Bohatá koncertná činnosť Galiny Barinovej začala v r. 1936, spočiatku ako sólistka moskovského rozhlasového symfonického orchestra. Pohostinsky vystupuje umelkyňa v množstve európskych a ázijských krajín. V r. 1948 jej bola udelená cena za koncertnú činnosť. Okrem tejto sa však Galina Barinová intenzívne venuje aj pedagogickej činnosti ako profesorka Moskovského konzervatória.

Šesť rokov po prvom predvedení „Ivana Susanina“, prvej opery Michaila Glínku, bola premiéra jeho druhej ruskej národnej opery „Ruslana a Ludmily“. Toto dielo, ktoré vzniklo ako zhudobnenie rovnomennej Puškinovej básne, je rozprávkou, v ktorej sa úplne prirodzene spája fantastičnosť a nadprirodzenosť s realitou a všednosťou, lyrika s epikou, komediálnosť s dramatismom. Základná myšlienka opery: oslava života, svetla a radosti, je zvýraznená už v predohre, ktorá je jedným z vrcholov ruského symfonizmu. Sám Glinka po jej dokončení povedal: „... volil som tempo, ktoré preletí s plne rozvinutými plachtami (presto), veselo, ako predohra k Mozartovmu „Figaroví“, tiež v D dur. Len, pravda, charakter je úplne iný, je ruský. Začína pastou a podobne končí, ale v strede spievajú čelá kantabilnú melódiu v najvyšších polohách. V predvedení sú finesy a myslím, že ich je dosť...“ V predohre k opere „Ruslan a Ludmila“ sa prejavuje veľkolepé majstrovstvo, klasická prehľadnosť a harmónia symfonického myslenia skladateľa. Mladistvý zápal a tvorivá zrelosť sa navzájom dopĺňujú. Popri neobyčajnom bohatstve orchestrálnych farieb Glinka zachoval striedmosť, čistotu a vyrovnanosť Mozartovho a Cherubiniovho orchestra.

V svojom jedinom koncerte pre husle a orchestr uskutočnil Peter Iljič Čajkovskij svoju snahu po symfonickom zovšeobecnení obrazov, ktoré zjednocujú lyrické čaro intenzívnym emocionálnym výrazom. Dielo, ktoré si získalo popularitu obecnstva na celom svete, charakterizujú spevné melódie v prvej a druhej časti rovnako ako tanečné témy poslednej časti. V uzavretosti formy, v jemnom spájaní jednotlivých epizód, v klasickej jasnosti melódií, hlavne však v spevnosti melódií predčí dokonca Klavírný koncert b mol, ktorý má zase iné prednosti.

Skladateľ začal na diele pracovať v r. 1878 a dokončil ho za jeden mesiac(!) — v apríli toho istého roku. Avšak k prvému predstaveniu došlo iba v decembri r. 1879 vo Viedni, s huslistom Adolfom Brodským, ktorému je dielo venované a s dirigentom Hansom Richterom. Sprvu huslisti a kritici pokladali totiž koncert za nehrateľne ťažký; Brodský však spoznal jeho pravú hodnotu a preklenul všetky technické problémy, čím ukázal, že predsudky o nehrateľnosti boli nesprávne. Dielo malo dôležitú úlohu vo vývoji husľovej techniky. Témy prvej časti koncertu sa vyznačujú klasicou čistotou, jasnosťou a otvoreným, piesňovým charakterom. Druhá časť je krátka; je to jemná a prostá medzihra, ktorej však tiež nechýba symfonický charakter. Tretia časť sústreďuje niekoľko tém, ktoré majú ľudový tanečný charakter.

Tretí z majstrov ruskej klasickej hudby, Nikolaj Andrejevič Rimskij-Korsakov je na dnešnom koncerte zastúpený svojou slávnou orchestrálnou suitou „Šeherezáda“ z r. 1888. Skladateľ a vďy lákalo zhudobňovať príbehy z ľudových povestí, rozprávok a bájí. Očarovala ho hlboká životná múdrosť, ktorá sa v nich skrývala, bohatstvo fantázie a pestrý obraz vybájených krajov a príhod. V spracúvaní takýchto námetov bol Rimskij-Korsakov vynikajúcim majstrom. V symfonických skladbách i operách vytvoril veľkolepé, farbami hýriace obrazy — hudobné pendanty majstrovských plátien veľkých ruských maliarov druhej poloviny 19. storočia. Aj orchestrálna suita „Šeherezáda“ je skladbou tohto druhu. Jej námet je voľným spracovaním príbehov z „Tisíc a jednej noci“. Štyri obrazy z tejto suity líčia príbeh sultána Šahriara a krásnej Šeherezády, ktorá si zachráni život a získa sultánovu lásku tým, že ho dokáže zaujať vždy novými a novými rozprávkami, pod vplyvom ktorých sa naostatok zmení aj jeho krutá povaha. Suita má tieto časti: 1. More a Sindibádov koráb, 2. O cárovičovi Kalendárovi, 3. Láska caroviča a princezny, 4. Slávnosť v Bagdade. Stroskotanie korábu. — Poslucháčovi tejto jedinečnej skladby iste neujde, ako sa v nej opätovne vracia v sólových husliach nežný motív Šeherezády, ktorý sa ozve po prvý raz hneď na začiatku po spupnej, drsnej téme sultána Šahriara. Sultánova téma sa potom na konci skladby objavuje zjemnená, vyjadrujúca usmiernenie a upokojenie samovládca.